

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Modernizarea continuă a serviciilor publice locale, planificată la un atelier de lucru de la Academie

Recent, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat Atelierul de planificare a activităților de dezvoltare a capacităților autorităților publice la nivel regional/local, realizat pe componenta proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL).

Evenimentul a avut loc în cadrul parteneriatului Academia de Administrare Publică – Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și a reunit reprezentanții Academiei de Administrare Publică, Cancelariei de Stat, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ MSPL).

Cu un cuvânt de salut s-au adresat participanților rectorul Academiei, Oleg

BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, și șeful Direcției de consultanță în domeniul politicii de dezvoltare regională, GIZ MSPL, Petru VEVERIȚĂ, care s-au referit la beneficiile parteneriatului lansat în anul 2012.

Atelierul s-a axat pe analiza situației actuale în domeniul dezvoltării capacităților autorităților publice la nivel regional/local și stabilirea priorităților de cooperare pentru anul 2020.

În cadrul atelierului, Aurelia ȚEPOREDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională al Aca-

demiei, a prezentat rezultatele activităților desfășurate în cadrul parteneriatului AAP-GIZ în perioada 2012 – 2019, care s-au centrat pe elaborarea programelor/materialelor de instruire, prestarea cursurilor de instruire, desfășurarea forumurilor comune, sporirea capacităților AAP etc.

Petru Veveriță a prezentat perspectivele și principalele puncte de reper ale Proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL) în anul 2020.

Participanții s-au implicat activ în lucrările atelierului, identificând realizările remarcabile ale proiectului MSPL, provocările și lecțiile învățate în procesul de implementare a acestuia și prioritățile de colaborare pentru anul curent.

Irina CIUTAC,
director-adjunct al
Departamentului
dezvoltare profesională,
Academia de
Administrare Publică

ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ Catedra științe administrative Școala doctorală în științe administrative

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ INTERNAȚIONALĂ, CONTRIBUȚIA TINERILOR CERCETĂTORI LA DEZVOLTAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE 28 FEBRUARIE 2020

Academia de Administrare Publică lansează apelul de participare și implicare a tinerilor cercetători în lucrările Conferinței științifico-practice internaționale „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”.

Categoriile de participanți: cadre didactice debutante, doctoranzi, masteranzi, angajați în sistemul administrației publice, dar și alți doritori și solicitanți.

Tematica subiectelor Conferinței:

- organizarea și funcționarea autorităților administrației publice,
- reforma administrației publice,
- descentralizarea și autonomia administrației publice locale,
- finanțe publice,
- servicii publice,
- dezvoltarea regională,
- cooperarea și dezvoltarea transfrontalieră,
- formarea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici,
- asigurarea integrității funcționarului public,

- e-guvernare.

Limbi de lucru: română, rusă, engleză.

Înregistrarea participanților se va efectua prin completarea și expedierea formularului de înscriere, **nu mai târziu de 1 februarie 2020.**

Expedierea/prezentarea materialelor pentru publicare se va efectua nu mai târziu de 1 februarie 2020.

Telefoane de contact:

Catedra științe administrative:

+37379462999; 022737114

Școala doctorală în științe administrative:

060006012; 022284084

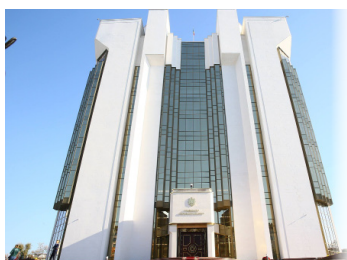
E-mail: ctc.aap@mail.ru

Informații suplimentare: <http://aap.gov.md/node/2548>

Academia de Administrare Publică, 2070, mun. Chișinău, str. Ia-loveni, 100.

Deplasare: microbus: 190, 124; autobuz 11, troleibuz 35.

Ședința săptămânală a conducerii țării

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a participat la ședința săptămânală desfășurată în comun cu președintele Parlamentului, Zinaida Greceanii, și prim-ministru, Ion Chicu.

Oficialii au trasat principalele obiective din agenda fiecăruia pentru săptămâna curentă. Astfel, au fost menționate patru inițiative importante din domeniul social care vor fi lansate în zilele următoare cu titlu de inițiativă prezidențială.

Primul subiect ține de micșorarea poverii fiscale puse pe umerii cetățenilor noștri ca urmare a „furtului miliardului”. Amintim că o inițiativă, în acest sens, a fost lansată de instituția prezidențială la sfârșitul anului trecut, iar în pre-

zent au fost identificate mecanisme care vor reduce povara cu 5-6 miliarde de lei (reducerea cu 25-30%). În acest context, Igor Dodon a specificat că unul din mecanismele respective ține de transferarea a 50% din profitul Băncii Naționale a Moldovei la bugetul de stat.

A doua inițiativă vizează criteriile de eligibilitate a mecanismului de acordare a ajutorului material, care trebuie revizuite pentru a fi echitabile.

Al treilea subiect abordat este legat de indexarea pensiilor la data de 1 octombrie, de care trebuie să beneficieze toți pensionarii din țară, indiferent de valoarea pensiei. Totodată, șeful statului a propus ca ajutorul material în sumă de 700 de lei, cu ocazia sărbătorilor de iarnă sau a altor sărbători semnificative, să fie inclus ca prevedere prin lege.

A patra inițiativă socială vizează amplasarea Policlinicii Republicane în clădirea Spitalului Clinic Republican, așa cum a fost anterior.

Modificări legislative privind activitatea topografică, geodezică, cartografică și geoinformatică

Deputații au votat, proiectul de lege pentru modificarea mai multor acte normative, care țin de aspectele activității topografice, geodezice, cartografice și geoinformatică. Modificările au fost votate în lectură întâia.

În special, în Legea cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică se propune substituirea sintagmei „certificat de competență” cu „certificat topogeodezic și cartografic”. Acesta reprezintă un act permisiv eliberat de către organismul de certificare acreditat în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii care confirmă competențele necesare pentru desfășurarea activității în aceste domenii. Astfel, potrivit legii, activitatea geodezică și cartografică se desfășoară de către persoanele fizice și juridice care dețin sau care au angajați deținători de certificat topogeodezic și cartografic.

Din competențele Agenției Relații Funciare și Cadastru va fi exclusă cea de administrare a executării lucrărilor

topografo-geodezice, cartografice, de cadastru și actualizarea lor. Iar supravegherea metrologică se pune în sarcina Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței care poate implica în acest proces Agenția pentru Supravegherea Tehnică.

De asemenea, se propune modificarea Legii cu privire la infrastructura națională de date spațiale, prin care metodologia de formare a tarifelor pentru serviciile de rețea să fie aprobată de Guvern, iar entitățile publice să elaboreze costurile și tarifele conform metodologiei date, luând în considerație specificul fiecărei instituții și setului de date spațiale pe care îl dețin.

Întâlnire cu ambasadorii UE acreditați în Republica Moldova

Prim-ministrul Ion Chicu a avut o întâlnire cu ambasadorii statelor-membre ale Uniunii Europene, acreditați în Republica Moldova.

Șeful Executivului a vorbit ambasadorilor despre acțiunile întreprinse de Guvern în scopul implementării Acordului de Asociere RM-UE, oferind detalii importante. Ion Chicu a informat oficialii europeni despre ședința Comisiei Naționale pentru Integrare Europeană, progresele înregistrate și măsurile pentru a determina avansarea. A fost evidențiată discuția premierului cu grupul de consilieri de nivel înalt, oferiți de UE Guvernului RM pentru a facilita transferul expertizei și practicilor europene, progresele pe dimensiunea reformei justiției și depolitizarea Consiliului Superior al Magistraturii, dezvoltarea cadrului legal referitor la combaterea corupției și spălarea banilor.

Premierul a vorbit despre rezultatele economice ale Republicii Moldova în anul 2019, evidențiind nivelul redus (1.4 p.p.) al deficitului bugetar și diminuarea datoriei publice față

de PIB cu 1 p.p., până la 25.2 p.p. Guvernul a încheiat cu succes negocierile cu Misiunea FMI pentru Moldova, etapă care deschide oportunități bune de semnare a unui acord nou cu Fondul Monetar Internațional.

Cu referire la fraudă bancară, șeful Executivului a menționat că Guvernul achită anual BNM cca 900 milioane lei, dar va fi aplicată o soluție de reducere a poverii pe buget.

Ministrul Ciocoi a prezentat ambasadorilor informație statistică despre progresele în implementarea Acordului de Asociere RM – UE, separat pe fiecare secțiune a Acordului.

Ambasadorii au vorbit despre asistența Acordată de UE pe toate domeniile social economice, reforma sectorului justiției, aplicarea legii și investigarea cazurilor sonore. A fost menționată importanța transpunerii standardelor europene pentru a progresa în asocierea politică și integrarea economică a RM în UE.

Ambasadorii s-au referit la libertatea presei și transparenței decizionale a autorităților publice, a fost abordat subiectul concesiunii Aeroportului Internațional Chișinău, soluția ce se intenționează a fi aplicată pentru a reduce povara plății pentru fraudă bancară, pregătirea și realizarea electoralei programate pentru 2020.

Memorandum de colaborare cu Programul „Comunitatea Mea” (USAID)

Recent, la Academia de Administrare Publică s-au aflat într-o vizită de lucru Ludmila UNGUREANU, manager de Program politici și cercetări (USAID) și expertul Ion GUMENE.

Oaspeții au avut o întrevedere cu rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, la care au participat prim-prorectorul Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, și Dinu MANOLE, șef Direcție relații internaționale. Scopul vizitei a fost încheierea unui Memorandum de Înțelegere.

Rectorul Oleg Balan a făcut o scurtă prezentare a Academiei, accentuând că instituția este cea mai bună din țară la capitolul instruire a funcționarilor publici, iar în scopul modernizării continue a procesului de studii

este necesar de a extinde relațiile cu partenerii de peste hotare.

Ludmila Ungureanu a vorbit despre posibilitatea susținerii masteranzilor în redactarea tezelor de master, ideea de bază fiind consultarea a cinci studenți pe parcursul a nouă luni de zile, timp în care își vor alege tema și vor intra în programul de susținere, primind o instruire aprofundată pe tema metodelor de cercetare.

Ion Gumene a vorbit, la

rândul său, despre necesitatea unei colaborări, referindu-se la instituționalizarea instruirilor pe tematica bunei guvernări și a metodelor de cercetare. Dânsul a menționat posibilitatea conectării decidenților din administrarea publică cu cercetarea științifică care se face în Academie.

„Vreau să introducem cultura de a conecta cercetarea cu politicile publice”, a accentuat Ion Gumene.

Urmare a discuțiilor,

părțile au semnat un Memorandum de colaborare între Academia de Administrare Publică și Programul „Comunitatea Mea” (USAID) în domeniile majore de intervenție, precum sunt îmbunătățirea calității și accesului la serviciile publice, implicarea cetățenilor în procesul de guvernare locală, avansarea reformei de descentralizare, creșterea veniturilor obținute la nivel local și adoptarea unor practici îmbunătățite de management financiar, altele ce pot constitui tematica unor noi cursuri de dezvoltare profesională sau forme de instruire a funcționarilor publici pentru o implementare mai eficientă a Programului.

Ana-Laura PAȘNIC

Programul „Comunitatea mea”

Programul „Comunitatea mea” este programul principal al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în domeniul guvernării locale și are scopul de a susține autoritățile publice locale să devină mai eficiente, transparente și responsabile față de cetățeni, precum și de a oferi asistență tehnică și instruire angajaților primăriilor pentru a putea răspunde la necesitățile cetățenilor.

Asistența programului vizează în mod prioritar autoritățile publice locale de nivelul întâi, însă vor beneficia de suport și grupurile civice, și mediul de afaceri local, pe măsură ce abilitățile acestora de a-și promova drepturile se vor îmbunătăți.

În domeniile majore de intervenție precum sunt îmbunătățirea calității și accesului la serviciile publice, Programul „Comunitatea mea” oferă suport oficialilor aleși și angajaților primăriilor pentru a stabili un angajament continuu față de cetățeni și pentru a elabora planuri prioritare privind îmbunătățirea serviciilor publice locale (alimentarea cu apă și canalizare, gestionarea deșeurilor, iluminarea stradală, managementul spațiilor verzi, transport public etc.), precum și a celor electronice, administrative și sociale.

Lansat acum doi ani în Republica Moldova, Programul are încheiate acorduri de parteneriat cu 46 de APL-uri pe care le ajută să implementeze activități de gestionare a proprietăților publice. Aceste

comunități-partenere și-au actualizat planurile strategice de dezvoltare pentru următorii ani în colaborare cu cetățenii și lucrează la implementarea proiectelor prioritare stabilite pentru a îmbunătăți viața cetățenilor din comunități. Mai mult de 1.600 de cetățeni au participat la audierile publice organizate de APL-urile partenere pentru a-și expune părerea vis-a-vis de direcțiile strategice propuse și schimbările bugetare. 40% dintre cetățeni au raportat că au participat la audieri publice pentru prima dată.

Mai mult de 13.000 de cetățeni au fost consultați direct, prin parteneriatul cu Institutul Național Democratic. În scopul de a crește interesul cetățenilor pentru implicarea în viața publică, primării au organizat întâlniri cu cetățenii și au interacționat

deschis, oferindu-le acestora posibilitatea să-și cunoască liderii și să se implice participativ în soluționarea problemelor locale. „Comunitatea Mea” aplică instrumente inovatoare de planificare a investițiilor pentru a asigura un proces financiar incluziv și transparent. Programul este deschis și în continuare, la care pot să adere alte APL-uri, numărul cărora poate ajunge până la 100.

Programul „Comunita-

tea Mea” și Academia de Administrație Publică vor colabora la instituționalizarea programelor de instruire pentru autoritățile publice locale și vor susține tinerii cercetători la efectuarea analizelor de politici publice în domeniul descentralizării.

Ludmila UNGUREANU,
manager de Program
politici și cercetări
(USAID)

Consolidarea colaborării în cadrul proiectului “Educational for Drone (Edrone)”

În conformitate cu planul de acțiuni al proiectului „EDUCATIONAL FOR DRONE (eDRONE)”, în perioada 5 – 8 februarie 2020, s-a desfășurat o nouă reuniune a consorțiului proiectului. Din partea Academiei de Administrare Publică la reuniune au participat: Silvia Dulschi, doctor, conferențiar universitar, manager al proiectului, Tatiana Castrașan, Tatiana Savca, Eugenia Cebotaru, cercetători în cadrul proiectului.

Reuniunea a fost găzduită de partenerul de proiect, Universitatea Națională Politehnică din Armenia, or. Erevan. Sesiunile de lucru au întrunit reprezentanții celor 17 universități partenere de proiect.

Participanții la reuniune au fost salutați de către profesorul Pasquale Daponte, reprezentantul UNISANNIO, coordonatorul internațional de proiect, de profesorul Ruben Aghgashyan, vice-rector al Universității Naționale Politehnice din Armenia, Armen Simonyan, ministru-adjunct al Administrației Teritoriale și Infrastructurii din Armenia, dna Tatevik Revazyan, șeful Comitetului aviației civile al Armeniei, dna Lana Karlova, șefa Oficiului Erasmus+ din Armenia, reprezentanți ai ambasadelor în Armenia.

Prof. Pasquale Daponte a pus în discuție subiecte cu referire la buna implementare a proiectului, managementul proiectului, diseminarea eficientă a rezultatelor, aspecte financiare, sustenabilitatea proiectului.

Experiența parteneri-

lor moldoveni în dezvoltarea cursurilor CIA, în cadrul proiectului eDrone a fost prezentată de către Tatiana Bulimaga, manager al proiectului eDrone, Universitatea de Stat din Moldova.

Reprezentantul Companiei de Asigurări Ingo Armenia, Levon Kocharyan, a ținut un discurs privind aplicarea dronelor în situațiile de urgență și asigurarea în

cu Oficiul Național Erasmus+. În conformitate cu Planul de acțiuni elaborat la nivel de consorțiu, responsabilii pentru implementarea pachetelor de lucru au prezentat activitățile desfășurate în perioada evaluată, situația actuală a proiectului în instituție, s-a discutat deschis despre problemele de implementare a proiectului, termenii limită de prezentare a raportului EACEA, raportul financiar, necesitatea de diseminare a realizărilor proiectului.

Un subiect aparte a ținut de procesul de acreditare a programului în care este implementat proiectul – Moldova, Armenia, Georgia și Belarus. Liderul de proiect a menționat o dată în plus realizările echipei din Mol-

și diseminarea rezultatelor proiectului.

Programul întrunirii a prevăzut, de asemenea, câteva vizite tehnice la Laboratorul de investigare din cadrul NPUA și la Centrul de Robotică Aeriană al NPUA.

Amintim că proiectul Erasmus+ „eDrone - Education for Drone” este cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul Erasmus+ KA2 Capacity Building, având perioada de implementare 2016-2020. Obiectivul proiectului eDrone este de a defini un mediu de instruire pentru a oferi mai multe oportunități de accesare a noilor competențe legate de utilizarea tehnologiilor cu drone în activitățile profesionale. Aceste noi competențe se

exploatarea dronelor. Provocările viitoare pentru drone în aplicații civile la nivel global au fost prezentate de către dna Nana Dikhaminjia, Universitatea de Stat Ilia din Tbilisi, Georgia. Tema proiectării și producției de drone a fost tema discursului dlui Aram Arutyunyan, colaborator al Comitetului aviației civile al Armeniei.

Un interes deosebit au manifestat participanții la reuniune față de prezentarea prof. Oleg Gasparyan, NPUA, și vizita la Centrul de Robotică Aeriană al NPUA. În cadrul workshopului, a avut loc o masă rotundă privind organizarea CIA în Belarus, Armenia și Georgia și cooperarea

dova care a reușit să creeze Oficiul de Educație pentru Drone, laborator științificodidactic, dotat cu tehnică de ultimă generație pentru studiul tehnologiei dronelor, aplicații civile și aspecte legislative privind utilizarea dronelor.

Echipa Academiei de Administrare Publică a prezentat realizările obținute în cadrul acestui proiect, precum și obiectivele trasate pe viitor. De asemenea, a fost menționat aportul Academiei la realizarea cursurilor. Urmare a discuțiilor, au fost identificate oportunități de colaborare pe viitor, implementarea în comun a pachetelor de lucru ale proiectului

referă, în special, la utilizarea soluțiilor TIC avansate pentru utilizarea dronelor și a datelor obținute cu ajutorul acestora în scopul diversificării oportunităților profesionale ale tinerilor.

Participarea la această întâlnire va avea un impact pozitiv asupra organizării activităților în cadrul Planului de acțiuni a proiectului, dar și în stabilirea relațiilor cu instituțiile, reprezentanți ai cărora au participat la reuniune.

Silvia DULSCHI,
doctor,
conferențiar universitar,
manager al proiectului

Curs de formare managerială și leadership pentru Poliția de Frontieră

Formarea unei elite de conducători ce posedă abilități dezvoltate de management și leadership constituie factorul major de perfecționare profesională a personalului din serviciul public, unul dintre obiectivele de bază ale guvernării contemporane la nivel central și local. Acest fapt determină ca funcționarii autorităților publice să se adreseze cu solicitări multiple către Academia de Administrare Publică de a fi organizate cursuri în aceste domenii și, urmare a acestor adresări, Academia a lansat cursul de formare managerială „Management și leadership”, care a dat startul activităților de dezvoltare profesională a personalului din administrația publică în semestrul I al anului 2020.

Cursul respectiv, cu durata de 120 de ore, a fost destinat personalului cu funcții de conducere din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, inspectoratele de poliție teritoriale etc.

Pentru a face totalurile și evaluarea acestui curs, pe 7 februarie curent, la Academia a fost organizată masa rotundă cu genericul „Management și leadership performant - atribut de bază pentru eficientizarea activității entităților publice și creșterea calității serviciilor prestate”. Cursul a fost structurat în șase module, cuprinzând cele mai actuale subiecte: fundamentele teoretice ale managementului, procesele și relațiile de management, metodologii de planificare, personalitatea și com-

portamentul managerului, managementul timpului și desfășurarea ședințelor, managementul schimbării, cultura organizațională, rolul și calitățile principale ale unui lider, leadership personal, organizațional și de echipă, dezvoltarea abilităților de comunicare etc.

Rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a menționat că formarea managerială și a aptitudini-

lor de lider pot fi însușite la nivelul cerințelor zilei de azi anume la Academia de Administrare Publică, sesiunile de instruire fiind susținute de formatorii Academiei cu experiență vastă în domeniu și de utilizare a metode-

lor andragogice și le-a urat audienților să-și perfecționeze activitățile în baza cunoștințelor acumulate la Academie.

Șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Corneliu GROZA, a mulțumit, la rândul său, conducerii Academiei pentru posibilitatea de a organiza cursul respectiv cu scopul de a-i familiariza pe funcționarii din cadrul ministerului cu tendințele actuale ale leadership-ului organizațional, procesului decizional eficient, constituirii echipelor de succes.

În încheiere, participanților le-au fost înmânate certificate de absolvire a cursului de formare managerială „Management și leadership”.

Ion AXENTI

Etica și integritatea profesională în sectorul public

Conduita etică și integritatea profesională în sectorul public are o importanță cu atât mai mare cu cât statutul funcției publice este unul special. Întreg personalul angajat în administrația publică are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, dând dovadă de un comportament profesionist

pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Reieșind din actualitatea și importanța acestui subiect, în comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2020, sunt prevăzute patru cursuri cu

tematica „Etica și integritatea profesională în sectorul public”, pentru funcționari publici din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale. Primul curs s-a desfășurat în perioada 05-07 februarie, iar grupul-țintă au fost funcționari publici de execuție din administrația publică centrală.

Scopul cursului a fost consolidarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților și modelarea atitudinilor/comportamentelor necesare funcționarilor publici pentru exercitarea eficientă a funcției publice și promo-

varea integrității personalului în autoritățile publice.

În procesul de instruire au fost abordate subiecte referitor la conduita etică a funcționarului public, cultivarea integrității în sectorul public, integritatea instituțională, avertizorii de integritate, conflictul de interese în serviciul public, sistemul informațional „e-Integritate” ș.a.

La realizarea procesului de instruire au participat formatori cu vastă experiență în domeniul eticii și integrității funcționarilor publici.

Elena TATAROV, metodist, Departamentul dezvoltare profesională

Directorul AGE, Iurie Țurcanu, în Topul mondial „100 cele mai influente persoane în domeniul guvernării digitale”

Realizările Agenției de Guvernare Electronică din subordinea Cămarilor de Stat și soluțiile inovative implementate cu succes în domeniul e-Transformării guvernării au determinat o apreciere de excelență a profesionalismului directorului agenției, Iurie Țurcanu, și echipei pe care o conduce. În septembrie 2019, dumnealui a fost selectat de Platforma globală de instruire și inovații în guvernare „Apolitical” în top „100 cele mai influente persoane din lume în domeniul guvernării digitale”.

Lista finală a celor 100 finaliști a fost alcătuită din peste 500 nominalizări propuse, inclusiv de experți independenți de la ONU, Universitatea Harvard,

Organizația „Public Digital”, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și Banca Inter-americană de Dezvoltare (IADB).

100 cele mai influente persoane din lume în domeniul guvernării digitale au fost selectate în baza mai multor factori, precum ar fi: numărul de nominalizări primite, capacitatea și potențialul de a face schimbarea la nivel național sau internațional, inclusiv datorită funcției sau a mandatului pe care îl deține, realizări în sectorul guvernării digitale, aprecieri ale prezentărilor și a comunicărilor la foruri internaționale de specialitate, precum și indicele țării în clasamentele internaționale privind e-Guvernarea etc.

Astfel, Platforma globală de instruire și inovații în guvernare „Apolitical” elogiaza o varietate însemnată a agenților schimbărilor, care conduc transformarea digitalizată în guvern - în rol de funcționari publici, miniștri, cercetători academici sau activiști civici. „Apolitical” - și încearcă, astfel, să pună în

lumină activitățile importante atât ale actorilor de nivel înalt, cât și ale inovatorilor care muncesc în spatele scenei, așa-numitei „revoluții digitale”.

Iurie Țurcanu activează la Agenția de Guvernare Electronică din anul 2011, fiind responsabil de crearea platformelor digitale centralizate ale Guvernului. Principalele proiecte realizate sub conducerea dumnealui sunt: platforma tehnologică comună MCloud, serviciul guvernamental de plăți electronice MPay, platforma guvernamentală de schimb de date și interoperabilitate MConnect, dezvoltarea infrastructurii de identitate electronică, inclusiv semnătura mobilă.

Misiunea Băncii Mondiale - în sprijinul modernizării guvernării electronice

Proiectul „Modernizarea Serviciilor Guvernamentale în Moldova”, care se implementează de către Agenția de Guvernare Electronică pe parcursul anilor 2018 - 2023, cu suportul financiar al Băncii Mondiale și contribuția Guvernului Republicii Moldova, se axează pe crearea cadrului consolidat de politici, instrumente și produse de inovație digitală pentru a pune fundamentul realizării agendei de modernizare a serviciilor publice administrative la toate nivelurile de prestare. Scopul Proiectului este de a acorda suportul necesar Guvernului Republicii Moldova, în contextul modernizării serviciilor publice administrative și asigurării prestării acestora cu un ni-

vel sporit de accesibilitate, calitate și eficiență, în rezultatul aplicării abordărilor inovative de modernizare a și anume centrarea pe cetățean și crearea unor noi modele de prestare.

Pentru evaluarea progreselor intermediare și supravegherea implementării proiectului, recent, în Republica Moldova s-a aflat într-o vizită de documentare o delegație/misiune a Băncii Mondiale. Vizita a inclus un șir de întrevederi cu reprezentanții Cămarilor de Stat, ai Ministerului Finanțelor, ai autorităților prestatoare de servicii selectate spre modernizare în cadrul Proiectului (Casa Națională de Asigurări Sociale, Agenția Servicii Publice, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității

de Muncă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Serviciul Fiscal de Stat și altele).

Programul Proiectului include sute de activități în cadrul celor 3 componente fundamentale: modernizarea serviciilor (raționalizare, reingineria serviciilor selectate, extinderea și diversificarea punctelor de acces la servicii); platforme și servicii digitale (consolidarea și extinderea infrastructurii existente de e-Guvernare, digitalizarea procedurilor și/sau serviciilor, mecanisme de asigurare a securității cibernetice și a protecției datelor cu caracter personal); implementarea noii paradigme de prestare a serviciilor publice (centrată pe client/cetățean) la nivelul creării, consolidării și ajustării capacității instituționale.

Deja a fost finalizată inventarierea și revizuirea pe orizontală a serviciilor prestate la nivel central, a scenariilor de viață prioritare în contextul serviciilor publice, pașaportizarea a 604 servicii. În baza acestui efort elaborându-se Nomenclatorul

Serviciilor Publice care urmează a fi aprobat în viitorul apropiat și ulterior completat în baza permanentă cu servicii prestate la toate nivelurile. Are loc modernizarea primelor 15 servicii selectate în cadrul loturilor 1 (pilot) și 2 din cadrul Proiectului.

Din 2011 și până în prezent, Agenția de Guvernare Electronică a realizat cu succes peste 40 de subproiecte de e-Transformare în cadrul Agendei de e-Transformarea Guvernării, pentru a ajuta autoritățile APC și APL să se conecteze la infrastructura centralizată de e-Guvernare, să reutilizeze platformele digitale guvernamentale pentru a-și moderniza serviciile și procesele de guvernare în mod gradual și continuu.

**Pagină realizată de
Cornelia
AMIHALACHIOAE,
șefa Secției
monitorizare,
evaluare și comunicare,
Agenția de
Guvernare Electronică**

Uniți într-o prosperare a satului de baștină

Originară din Lozova, Strășeni, Vera Siminel a plecat din localitatea natală de mai bine de 40 de ani. A studiat istoria, devenind profesoară de istorie și științe sociale. Timp de 11 ani a lucrat în calitate de colaborator științific, apoi a decis să facă serviciul militar prin contract în Armata Națională. Actualmente, deține gradul de maior, este angajată civilă în aparatul central al Ministerului Apărării și cavalier al Ordinului „Gloria Muncii”. Dar toți acești ani a fost mereu cu sufletul alături de casa părintească, de consăteni. Deși muncește într-o funcție publică, care necesită timp și responsabilitate, **Vera Siminel găsește timp și pentru localitatea de baștină, fiind președinte al Asociației de Băștinași „Lozovenii de Pretutindeni”**. Detalii în interviul de urmează.

CORESPONDENTUL:
Cum a apărut ideea înființării Asociației Obștești „Lozovenii de Pretutindeni”?

Vera SIMINEL: Satul Lozova, unde ne-am născut, unde am copilărit, unde ne-am petrecut tinerețea, rămâne a fi cel mai frumos și cel mai drag loc din lume atât pentru cei de pe loc cât și pentru cei plecați de-acasă. Dorința acestora de a se implica în dezvoltarea și promovarea localității de baștină era mare, dar lipsea acel ceva, comunicarea, care să ne unească eforturile. Nu era stabilită o legătură între primărie, localnici și cei plecați temporar sau permanent în străinătate.

Și iată că, în primăvara anului 2016, la inițiativa primăriei Lozova, cu suportul echipei Proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală” (MiDL), lansat de Programul Națiunile Unite de Dezvoltare (PNUD), a fost creată Asociația de Băștinași (AdB) „Lozovenii de Pretutindeni”, care a devenit cea verigă de legătură dintre Autoritatea Publică Locală și băștinașii din diasporă, indiferent de locul aflării acestora, având drept scop mobilizarea migranților pentru o dezvoltare locală durabilă. Am participat cu

deosebit entuziasm la acea ședință, expunându-mă pentru o materializare cât mai rapidă a acestei inițiative patriotice, implicându-mă permanent cu diverse idei inovatoare pentru a spori eficiența activității asociației, din 2017 fiind aleasă în calitate de președinte al AdB „Lozovenii de Pretutindeni”.

COR.: Care sunt modalitățile de comunicare cu băștinașii din diasporă?

V. S.: A fost stabilită o vastă platformă de comunicare. În primul rând, a fost creată baza de date a celor peste 1500 de băștinași plecați din comuna Lozova. Sunt utilizate pe larg rețelele de socializare, Instagram, aplicațiile viber, whatsapp, telefonii mobile etc.

O altă modalitate de comunicare cu băștinașii sunt întâlnirile directe cu aceștia, acasă sau în locurile lor de reședință. De exemplu, la sfârșitul anului 2018, reprezentanții AdB „Lozovenii de Pretutindeni” și ai primăriei comunei Lozova au avut o întâlnire de suflet la Padova, cu diaspora din Italia. Sperăm să avem posibilitate să ne întâlnim și cu lozovenii stabiliți în alte țări.

Avem o strânsă și rodnică colaborare, respect și comunicare eficientă cu

primăria și consiliul local Lozova. În timpul cel mai apropiat urmează să fie încheiat un Acord de colaborare între AdB „Lozovenii de Pretutindeni” și primărie. Sunt implicați activ și tinerii care au creat AdB „Junior Lozova”.

Dar aș vrea să accentuez că mult ne ajută cunoștințele câpătate la cursurile de dezvoltare profesională de la Academia de Administrare Publică, instruirile de la Școala AdB din cadrul Proiectului PNUD/MiDL.

COR.: Ce proiecte au fost implementate în sat cu susținerea băștinașilor migranți?

V. S.: Avem implementate mai multe proiecte cu susținerea băștinașilor migranți, precum proiectul „Îmbunătățirea serviciilor comunale la nivel local”, fiind procurat un tractor multifuncțional și un tractor pentru evacuarea deșeurilor menajere și asigurarea altor servicii în valoare de 28.743 euro, dintre care contribuția băștinașilor plecați și a celor din localitate a constituit 9000 euro. Cu sprijinul Elveției și PNUD, vom îmbunătăți serviciul de colectare a deșeurilor din localitate. Pentru aceasta, prin AdB, în parteneriat cu primăria, am colectat contribuții

locale în valoare totală de 10 mii de dolari. De o mare semnificație socială sunt campaniile de caritate „Cădouri de Anul Nou și de Paști”, finanțate de băștinașii migranți și agenții economici, de care beneficiază familiile vulnerabile, copiii cu dizabilități, persoanele în etate, singuratici etc.

La fel, băștinașii migranți se implică și în activități culturale, precum crearea unui disc și scrierea unei monografii dedicate activității corului „Doina Codrului” din Lozova, la 110 ani, confecționarea costumelor populare membrilor acestei formațiuni, promovarea meșteșugurilor populare și obiceiurilor locale, fac donații pentru biblioteca din Lozova „Alba Iulia” și biblioteca Liceului „Nestor Vornicescu”, pentru proiectul cultural „Festivalul Loziei”, valoarea totală a proiectului fiind de 150 000 de lei.

În anul 2019, AdB „Lozovenii de Pretutindeni” a fost selectată pentru Faza II (2019-2022) a Proiectului PNUD/MiDL și rămâne a fi în continuare partener al primăriei Lozova pentru dezvoltarea durabilă a comunei cu implicarea băștinașilor plecați din localitate.

Cu toate că aceste activități de voluntariat cer eforturi suplimentare, mă bucur nespun că pot fi de folos satului meu natal, că consătenii devin tot mai mobilizați și mai activi, conștientizând că numai prin unire se poate de asigurat un viitor prosper al localității noastre – Lozova.

**Interviu realizat de
Ion Axenti**

Transparență administrativă prin politici participative

Centrul Contact a totalizat și evaluat rezultatele proiectului „Sporirea transparenței administrației publice locale prin implementarea politicilor participative”, realizat în perioada 2018 – 2019, cu suportul financiar al Fondului pentru Democrație al Națiunilor Unite (UNDEF), în localitățile Drochia, Glodeni, Dubăsari Vechi, Ștefan Vodă, Mereni, Costești, Chetrosu, Gura Bîcului, Copceac și Leova. Despre implementarea proiectului în orașul Drochia ne relatează **Nicolae COJOCARU, coordonatorul Grupului de Cetățeni Activi (GCA) din această localitate.**

În anul 2018, în orașul nostru au fost organizate câteva sesiuni de informare despre accesul la informație și transparența administrativă, susținute de dna Tatiana Savca de la Academia de Administrare Publică. Participanții la acele sesiuni au constituit Grupul de Cetățeni Activi (GCA) care și-a pus ca scop să contribuie la sporirea transparenței în activitatea administrației publice locale prin implicarea activă a cetățenilor, eu fiind ales coordonator al acestui grup. Pentru început, am semnat un Memorandum de colaborare cu primăria orașului Drochia, care prevedea crearea condițiilor pentru aprofundarea transparenței și accesul cetățenilor orașului la procesul decizional și la informațiile de interes public.

Urmare, am aplicat, în 2018, la proiectul Centrului Contact „Sporirea transparenței administrației publice locale prin implementarea politicilor participative”, având ca scop consolidarea membrilor echipei noastre (15 cetățeni activi și 35 de participanți la ședințe, dezbateri, mese rotunde, care să contribuie la sporirea transparenței APL).

Pe parcursul desfășurării proiectului au fost implementate activități conform planului preconizat:

- am elaborat un Ghid

- al Cetățeanului Activ din or. Drochia. Pe parcursul desfășurării proiectului am printat și distribuit împreună cu membrii noștri 1000 de exemplare;

- am creat pagina de Facebook a Grupului Cetățenilor Activi Drochia, care se bucură de o mare popularitate atât în rândul orașenilor, cât și la băștinașii aflați în afara orașului și chiar peste hotarele Republicii Moldova;

- am participat împreună cu ceilalți coordonatori de proiect și dna primar, Nina Cereteu, la o emisiune televizată la TV Prim Glodeni;

- am realizat cartografiea Asociațiilor Obștești din Drochia. Din cele peste 50 de asociații înregistrate, circa 10 sunt în activitate și cointereseate în participarea la sporirea transparenței.

Pe întreaga perioadă a proiectului am avut 22 ședințe comune cu managerii a trei proiecte de sporire a transparenței în or. Drochia, am discutat despre lucrurile realizate în perioada precedentă și am trasat sarcini pentru perioada imediat următoare.

La fel, am organizat 17 ședințe de lucru a grupului de activiști locali în diferite formate, dintre care 3 ședințe cu dezbateri.

În cadrul primei ședințe s-a discutat despre necesitatea asigurării transparenței primăriei și despre cum pot membrii GCA să contribuie

la acest proces. S-a propus să identificăm o problemă pe care împreună cu APL să o implementăm. În urma discuțiilor și dezbaterilor a fost susținută inițiativa amenajării unui punct sanitar public în parcul central al orașului, fiind procurat echipamentul necesar. Au fost asigurate garanții în scris ca pentru viitor să fie amenajat un spațiu sanitar conform tuturor cerințelor.

A doua ședință a avut loc în cadrul săptămânii transparenței. S-a discutat despre modalitatea acumulării contribuției de către cetățeni în proiectul „Extindere și reabilitare a sistemului de apeduct în or. Drochia”.

A treia ședință a avut loc în cadrul prezentării noului site al primăriei Drochia. Am discutat despre cum ar trebui să funcționeze această pagină, ce informație trebuie să conțină ca să fie pe înțelesul tuturor și prin aceasta să eficientizăm comunicarea dintre APL și cetățeni ca să sporim transparența.

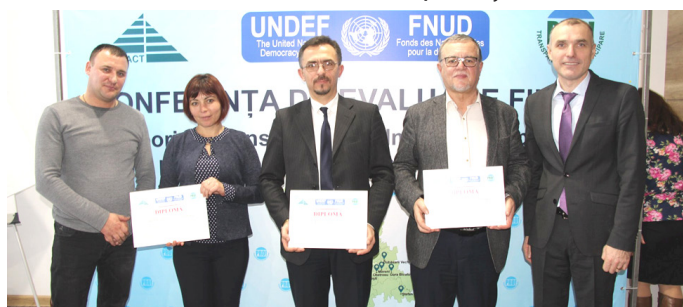
Aceste ședințe, la care a avut posibilitatea să participe orice cetățean, au fost organizate în premieră. Oamenii au avut ocazia să-și expună punctul lor de vedere, să pună întrebări directe reprezentanților administrației publice, precum și să propună anumite soluții în vederea rezolvării anumitor probleme.

Datorită implementării acestui proiect, locuitorii orașului Drochia au beneficiat de un suport semnificativ în cunoașterea drepturilor sale, adrese utile unde se pot adresa cu anumite întrebări. Au aflat că ședințele consiliului orașenesc sunt publice și fiecare poate par-

ticipa la aceste ședințe (și deja la fiecare ședință participă minimum trei membri GCA). Autoritățile publice au înțeles că transparența în activitatea lor este absolut necesară și utilă. În urma sesizărilor noastre, pentru prima dată pe site-ul primăriei și pe Panoul Transparenței din holul primăriei a început publicarea în termeni legali a programelor ședințelor, precum și a tuturor proiectelor de decizii, lucru care în trecut nu se practica.

Grupului Cetățenilor Activi își continuă activitatea chiar și după finalizarea implementării acțiunilor din proiect. Ne propunem și în continuare să fim cu ochii pe activitatea primăriei, să avem grijă ca autoritățile publice să fie cât mai transparente și în serviciul cetățenilor.

Nicolae COJOCARU,
coordonator GCA,
Drochia

Protecție socială durabilă pentru persoanele defavorizate la Ungheni

Un nou serviciu de îngrijire socială pentru persoanele cu dizabilități severe intelectuale, psihosociale și locomotorii, persoane fără adăpost, persoane singurate, precum și anumite categorii de persoane în etate a fost lansat în cadrul Centrului de reabilitare și integrare socială a bătrânilor din municipiul Ungheni.

Pentru dezvoltarea serviciului și pentru a asigura transportarea la Centru a beneficiarilor din localitățile raionului Ungheni a fost procurat un microbus, adaptat la necesitățile persoanelor în scaun rulant și cu mobilitate redusă. Totodată, bene-

ficiarii Centrului au ocazia să meargă și la spitalul din raion pentru a face investigații medicale sau la magazine pentru a face cumpărăturile necesare.

Serviciul de îngrijire socială are capacitatea de a servi aproximativ 44 de persoane în fiecare lună. Echipa Centrului este formată din lucrători sociali, frizer, șofer și asistentul social, responsabil de evidența beneficiarilor din raion.

Serviciile sociale mai bune sunt dezvoltate de către Asociația Obștească „Alternativă Sociale” și Consiliul raional Ungheni printr-un parteneriat durabil dintre

societatea civilă și Guvern, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Asociația Keystone Moldova și Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei și Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități.

„Asociația Obștească „Alternativă Sociale” și-a asumat responsabilitatea de a implementa în premieră pentru Ungheni un proiect ce asigură accesul la servicii strict necesare de igienă personală pentru persoanele cu dizabilități severe și vârstnicilor din categorii sociale vulnerabile. Este de apreciat contribuția partenerilor europeni, care au susținut ideea și au venit cu o contribuție financiară considerabilă. Consiliul raional Ungheni conștientizează impactul acestei inițiative și își asumă asigurarea durabilității proiectului. Astfel, începând cu acest an, serviciul va funcționa din bugetul raionului Ungheni”, a conchis

Tudor Rădeanu, șef Direcție asistență socială și protecție a familiei, consiliul raional Ungheni.

Cu referire la evenimentul de mare importanță socială de la Ungheni, Peter Michalko, Ambasadorul Uniunii Europene la Chișinău, a menționat: „Uniunea Europeană va continua să aloce mijloace financiare pentru crearea și dezvoltarea serviciilor sociale în Republica Moldova. Iar în următorii ani, vom implementa servicii de cantină socială și de reparație, de dotare a centrelor pentru copii și bătrâni. Sunt sigur că acest serviciu va fi preluat de către autoritățile publice locale, deoarece este în beneficiul cetățenilor raionului Ungheni”.

Valoarea totală a proiectului este de 54 300 de euro, dintre care 48 295 de euro constituie contribuția Uniunii Europene și a Fundației Soros-Moldova, iar 115 000 de lei au fost oferiți de către Consiliul raional Ungheni.

Irina OSTACI,
reporter,
ziarul „Expresul”,
Ungheni

Sesiunea tematică, organizată, recent, pentru reprezentanții autorităților administrației publice locale (APL) din raionul Cantemir de către Cancelaria de Stat în cadrul proiectului Uniunii Europene „Sprijin în procesul de reformare a administrației publice” a avut drept scop informarea, consolidarea capacităților profesionale ale aleșilor locali, funcționarilor publici din teritoriu. La eveniment au participat reprezentanții Oficiului Teritorial Cahul (OTC) al Cancelariei de Stat, Dorina Boghean, șefa Oficiului, și Avram Micinschi, specialist principal, vicepreședintii raionului, Emil Pupăzan și Iurie Mihăescu, funcționari din cadrul aparatului președintelui raionului Cantemir, primarii și secretarii din localitățile din teritoriu.

Reprezentanții Cance-

Sesiune tematică cu reprezentanții APL

lari de Stat, Diana Chiriac, consultant principal, Direcția administrație publică, Cristina Aramă, consultant principal, Direcția managementul funcției publice și resurse umane, au punctat direcțiile principale în activitatea APL de nivelul I și II (cadrul normativ de organizare și funcționare, structura, interacțiunea APL cu APC și OT ale CS, acte administrative, atribuțiile primarului, secretarului, proceduri pentru emiterea actelor administrative individuale, regimul juridic al acestuia, transparența în procesul decizional, principii de bună guvernare etc.), precum și principiile de bază ale administrării funcției publice și a funcționarilor publici în cadrul autorității publice (cadrul normativ, clasificarea funcțiilor publice,

evaluarea performanțelor individuale, monitorizarea acestora, necesitățile de dezvoltare profesională continuă, statul de personal, rolul persoanei cu atribuții în domeniul gestionării resurselor umane ș.a.)

Reprezentanții CS au răspuns la întrebările parvenite din sală, au analizat cazuri concrete de examinare a petițiilor cetățenilor, prevederi ale Codului administra-

tiv, modificările din cadrul normativ pertinent organizării și funcționării APL.

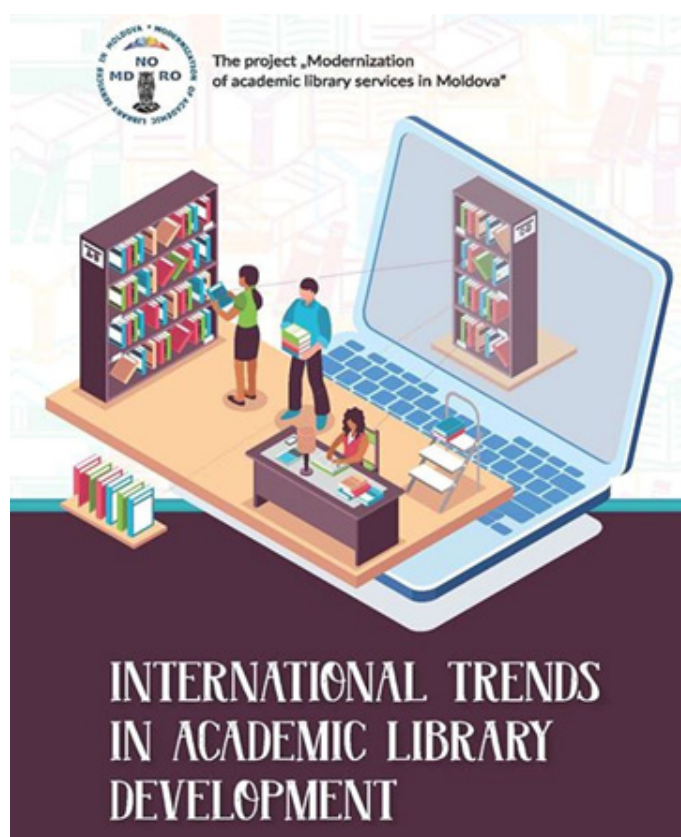
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova preconizează să desfășoare asemenea sesiuni tematice în toate raioanele.

Ion DOMENCO,
specialist relații cu
publicul, consiliul
raional Cantemir

Tendențe noi în dezvoltarea bibliotecilor universitare

Un eveniment remarcabil pentru comunitatea academică din Republica Moldova, în special pentru bibliotecile universitare, a fost lansarea lucrării „*International Trends in Academic Library Development*”, care s-a desfășurat la Academia de Studii Economice din Moldova, la 28 ianuarie 2020. Lucrarea a fost elaborată în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” și editată cu suportul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării a Republicii Moldova. Menționăm că proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” este finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia și dezvoltat în parteneriat cu Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România, și 18 universități din Republica Moldova.

Printre materialele incluse în lucrare se înscrie și articolul de genericul „Impact of international projects on the development of the library of the Academy of Public Administration of Moldova” („Impactul proiectelor internaționale în dezvoltarea Bibliotecii Academiei de Administrație Publică din Moldova”), semnat de Rodica Sobieski-Camerzan, șefa Direcției informare și documentare/Biblioteca, AAP. În lucrare este accentuat impactul proiectelor internaționale, implementate de către Biblioteca Academiei în cadrul procesului de reformare și informatizare a activităților bibliotecare și info-bibliotecare, a serviciilor inovative, a programelor info-bibliotecare, perfecționarea continuă a procesului didactic și științific din cadrul Academiei.

În cadrul evenimentului, despre publicația lansată au vorbit: Grigore BELOSTECINIC, doctor habilitat, profesor universitar, academician, rectorul Academiei de Studii Economice din Moldova; Silvia GHINCULOV, doctor, director, Biblioteca Științifică ASEM; Ane LANDOU, Universitatea din Bergen, Norvegia; Angela REPANOVICI, profesor, doctor inginer, Universitatea Transilvania din Brașov; Nelly ȚURCAN, doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova; Igor COJOCARU doctor, directorul Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSII).

Scopul lucrării „*Tendențe internaționale în dezvoltarea bibliotecilor academice*” este de a promova noile tendințe în modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare, servicii ale informării caracteristice pentru bibliotecile secolului XXI, noile aspirații în domeniul marketingului de bibliotecă, evaluarea în sistemele

de cercetare științifică prin platforme web, studiilor scientimetrice și bibliometrice, gestionarea datelor de cercetare, dezvoltarea serviciilor pentru cercetare și scrierea academică, acces deschis la rezultatele cercetărilor științifice, arhive instituționale digitale, cultura informației pentru bibliotecari și utilizatori, metode și tehnici pedagogice etc.

Coordonatorii lucrării, Ane Landou, reprezentantul Universității din Bergen, Norvegia, Silvia Ghinculov, doctor, director al Bibliotecii Științifice ASEM și Angela Repanovici, doctor inginer, Universitatea Transilvania din Brașov, România, cât și membrii echipei editoriale Natalia Cheradi, doctor, Ana Gudima, Silvia Hăbășescu, Ina Nicuță, Alla Iarovaia, Svetlana Studzinski au reușit să editeze o lucrare cu un conținut inovativ, deosebit de importantă și utilă pentru comunitatea academică și bibliotecară din mediul universitar. Cartea este

destinată, în primul rând, bibliotecarilor universitari care au scopul modernizării serviciilor și produselor bibliotecii, implicarea în elaborarea de noi proiecte pentru dezvoltarea durabilă a bibliotecii. De asemenea, cartea este necesară tuturor factorilor de decizie din instituții de învățământ superior, ministere, pentru utilizarea bibliotecilor universitare ca instituții de sprijin pentru educație, cercetare științifică și progres.

La fel, cartea se adresează utilizatorilor pentru a înțelege mai profund rolul important al bibliotecii universitare în pregătirea lor profesională; instrumentele moderne prin care procesul de învățare, cercetare și scriere academică este simplificată, iar documentarea devine o activitate inovatoare.

Această publicație este valoroasă nu numai prin imaginea de ansamblu, ci și prin impactul pe care îl pot avea studiile inserate în paginile lucrării care sunt produsul cercetărilor în cadrul cărora au participat nume notorii în teoria și practica biblioteconomiei și științele ale informării.

Avem certitudinea că lucrarea „Tendențe noi în dezvoltarea bibliotecilor universitare” va fi o sursă de inspirație pentru biblioteci și bibliotecari în procesul de implementare a ideilor reformatoare de modernizare a bibliotecilor universitare în vederea ajustării serviciilor la standardele erei informaționale și rigoriilor tehnologiilor inovative caracteristice sec. XXI.

Cartea este plasată în acces deschis în depozitul de date de cercetare european.

ZENODO: <https://zenodo.org/record/3524992#.XjAWgTlzaUk>

**Rodica
SOBIESKI-CAMERZAN,
șefa Direcției informare
și documentare/
Biblioteca, AAP**

Cel mai cunoscut și mai iubit contemporan în spațiul nostru moldovenesc/românesc, după Mihai Eminescu, este Grigore Vieru. Cele două cărți marcante care i-au adus gloria binemeritată – „Numele tău” și „Taina care mă apără” – spun, dezvăluite metaforic din interior mai mult prin titlurile lor codificate decât ar putea-o face sute de pagini de comentarii critice. De altfel, studiul monografic „Întorcerea la izvoare” de academicianul Mihai Cimpoi, alte critice ale distinsului eminescolog și istoric literar, precum și antologia „Omul duminicii” („Cuvinte înlăcrămate, cuvinte de neuitare pentru poetul Grigore Vieru”), ediție îngrijită de Raisa Vieru, volumul „Zece ani fără Grigore Vieru” de Vasile Fluturel, ne întorc mereu la cel de-al doilea poet național al Basarabiei, Grigore Vieru, după Alexe Mateevici, dinspre ideea de neam și de Țară, de jertfirea de sine întru triumful Luminii, iubirii și înțelepciunii dumnezeiești dintotdeauna. Titlul de glorie de poet național l-a obținut prin dăruirea totală de sine vocației ce l-a ales prin „Legământ”, mistic vorbind.

Poet de destin („Noros ori clar ca o amiază,/ Eu sunt poetu-acestui neam/ Și atunci când lira îmi vibrează,/ Și-atunci când cântece nu am” – „Poetul”), Grigore Vieru, autorul volumului liric „Rădăcina de foc”, ne va aminti de ardere întru gloria neamului și a graiului său pe care l-a nemurit prin fiecare poem sau gând/aforism așternut pe hârtie. Să ne aplecăm adânc asupra acestui gând-făclie care traduce, la propriu și la figurat, preocuparea fundamentală a creatorului față de misiunea, față de condiția sa sociumană – „Plec zilnic la câștig în minele de aur ale graiului meu”. Este un crez, o datorie primordială de a lupta la masa de scris cu anticuvintele forțelor adverse. O altă carte a înaintemergătorului

Taina care l-a apărat și care ne apără este nemurirea...

Cinstește și apără legea neamului tău, la fel limba seminției în care ai fost zidit și Domnul va înmulți viața ta, iar numele tău va fi înnoit și după moarte.

se numește „Duminica cuvintelor”. Numai un adevărat reprezentant al conștiinței de sine, aidoma celui eminescian – „Suntem români și punctum!” – putea să-și exprime deschis întreaga iubire față de neam, față de creație, față de viață în definitiv, precum a făcut-o Grigore Vieru: sincer, profund și convingător – „Sunt un om al nemâniei!”.

Citit și cântat (dintr-un sentiment al apartenenței de neam și de limbă...), declarat și admirat în singurătate deplină sau în public, în fața conaționalilor tăi de pretutindeni te vei lumina de la lumina versului său limpede ca cleștarul și clocotitor în adâncuri, în „rădăcina lui de foc” și de iubire, de totală dăruire trăirii. Considerat de el însuși „o lacrimă eminesciană”, care evident știa ce știe despre sine și nu numai din viețile trecute și tăcute, neștiute și nevorbite de către „cuvintele întrupate”, mistic metaforizând, Grigore Vieru a fost și rămâne un poet model, marcat de Providență, întotdeauna necesar alor săi din orice racursu tropic și etico-civic, estetic și criptic. Ele este poetul continuității lirice eminesciene direct și indirect. Scrierile Domniei Sale învederează atare fapt privit din interior, cu ochiul

sufletului, dinspre Cuvânt și dinspre necuvinte cu inima deschisă. Mircea Chelaru zicea că „murirea lui Grigore Vieru a fost tocmai căpătâiul eternității sale!”. Tot acesta remarcă desigur că „Grigore Vieru este un simbol clădit „zilnic, frumos și simplu”, cu trudă neodihnită, care merită a fi purtat mereu pe steagul demnității noastre”.

Grigore Vieru este oricum „purător de biruință, el, arhanghelul Limbii Române, răzbnătorul veacurilor de temniță a spiritului românesc. Dacă nu vom ști să-l iubim, atunci nu-l mai merităm nici pe Eminescu!” Cine altul oare ar fi putut spus despre el cu atâta deschidere: „Sunt iarbă. Mai simplu nu pot fi”.

Taina marilor poeți este și taina noastră, taina limbii și gândirii noastre. Taina care l-a apărat și ne apără este Ne-mu-ri-rea! Sufletul

său de nemuritor, de luptător, poate fi citit în tropii pe care ni l-a lăsat ca „legământ”, ca testament și călăuză în căutarea „cuvântului potrivit la locul potrivit”. Or, „cuvintele potrivite” argheziene și-au regăsit „izvorul și clipa” în căutările vierene din care se adapă tot neamul, verdele de smarald ale firelor de iarbă ce împrăvărează veșnic plaiurile de la munte la mare, de la mai munte și la mai mare, strălucind ca stindardul dimineții în toată splendoarea revărsării lui curcubeice pogorătoare din Cuvânt prin manifestarea luminii lui celeste și a vibrației lui cosmice ce străpunge mereu universul și face văzut și auzit pentru cine are ochi și ureche interioare de a vedea și de-a auzi „muzica sferelor”, vorba lui Platon, sau miracolul puterii dumnezeiești ce ține întreaga creație, care încapă Totul. Poetul este fiul Cuvântului, iar acesta e Taina care i-a dat naștere și Nemurire.

Tudor PALLADI

Chipul tău, mamă

Chipul tău, mamă,
Ca o mie
De privighetori rânite,
Ochii tăi
În care s-au întâmplat
Toate
Câte se pot întâmpla
Pe lume!
Lacrima ta:
Diamant ce taie-n două
Oglinda zilei.
Nedespărțită de cer
Ca apa de uscat,
Locuiești o casă
Cu două ferestre:
Una ce dă spre viață,
Alta cu fața spre moarte,
La fel de limpezi amândouă.
O, mamă,
Spre mine mâinile-ți întinde:
Spre cel
Care cu dor te-așteaptă,
Și ție apropiindu-mă,
Apropie-mă liniștii ce ești.
Acum și-ntotdeauna

Muzeul, o carte de vizită a satului Gura Bîcului

Ideea fondării unei instituții muzeale în satul Gura Bîcului, raionul Anenii Noi, a apărut în anul 2007, ca rezultat a organizării și desfășurării unei expoziții de fotografie vechie cu genericul „Lumea satului în imagini”. Interesul consătenilor față de expoziție a și fost acel imbold de a fonda un muzeu local. Tot în același an, către toamnă, a fost lansată campania de colectare a exponatelor pentru viitorul muzeu. Exponatele erau dăruite cu drag de către consăteni. Ca rezultat, s-a format o bogată colecție de articole de artizanat, ustensile străvechi, instalații meșteșugărești, fo-

tografii, etc., prin care este redată viața satului de-a lungul timpului, tradițiile și obiceiurile locale din moși-strămoși care, astfel, reprezintă acel exemplu de conviețuire interetnică.

Muzeul, denumit ca Muzeul de Istorie și Etnografie Gura Bîcului, a fost inaugurat oficial în anul 2010, în incinta Casei de cultură, constituind rezultatul muncii plin de pasiune și dragoste de satul de baștină a mai multor consăteni. Muzeul reprezintă în sine o expoziție permanentă de documente referitoare la istoria localității, dar și de obiecte care au aparținut localnicilor sau care repro-

duc fragmente din viața și activitatea acestora în trecut și prezent. Ținând cont că în cultura națională a poporului nostru un loc de seamă îl ocupă locuința, sala cea mai mare de expoziții din incinta muzeului satului este destinată departamentului etnografic. Această sală este compusă din două compartimente și, anume, interiorul țărănesc și Casa Mare. Sala de expoziții conține un spectru larg de exponate caracteristice localității, începând de la covoare moldovenești care prezintă un izvor documentar, un tezaur național de valoare excepțională, ce conține în sine multiple funcții comunicative și de exprimare a ampretei perioadei în care sunt create - prosoapele de sărbătoare și cele de uz casnic, lada de zestre, broderiile confecționate cu gust și imaginație de femeile din sat, covata în care câteva generații au plămădit pâinea cea de toate zilele, vasele de lut confecționate pe teritoriul satului cu câteva sute de ani în urmă, o colecție impresionantă de ustensile meșteșugărești etc.

Vizitatorii Muzeului de Istorie și Etnografie Gura Bîcului rămân încântați de exponatele ce redau pe viu viața satului de-a lun-

gul anilor. Îndeosebi, sunt impresionați copiii, elevii, care vin deseori la muzeu, se interesează de tot felul de exponate, înțelegând, astfel, modul de conviețuire a bunelor și străbunelor, studiază datinile, tradițiile și obiceiurile populare locale pentru a le afla rostul și a le păstra pentru viitor. Avem vizitatori nu numai din sat, dar și din toată republica, de peste hotare. An de an crește numărul lor, muzeul fiind inclus în traseele naționale turistice. Numai anul trecut am avut peste opt mii de vizitatori. Și ceea ce ne bucură mult, este că și din alte localități s-au interesat la noi cum să fondeze muzee în satele lor.

Actualmente, muzeul găzduiește peste 3000 de exponate, adunate în decursul anilor și reunite în colecții. Prin esența sa, Muzeul de Istorie și Etnografie este Cartea de vizită a satului Gura Bîcului, un spațiu de odihnă și încântare, un loc de întâlnire a generațiilor, locul de conservare a patrimoniului cultural local, element fundamental al identității noastre naționale.

Veronica OSIPOVA,
director al Muzeului
de Istorie și Etnografie
Gura Bîcului,
Anenii Noi

Abonarea 2020

Continuă abonarea pentru anul 2020 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**”, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Dat la tipar 12.02.2020

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

